

ผนวก จ. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานและคุณภาพการฝึกอบรมของ แผนงานฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรม

๑. หลักการและเหตุผล

การเป็นแพทย์เฉพาะทางที่ดีในแต่ละสาขานั้น ต้องมีความรู้และวัตรปฏิบัติอย่างถูกต้องทั้งในวิชาชีพ และศาสตร์แห่งความเป็นมนุษย์และสังคม มีเจตคติที่ดีต่อผู้ป่วย ผู้รับบริการและครอบครัว ต้องสามารถ วินิจฉัยปัญหาสุขภาพอนามัยของผู้ป่วยในแต่ละสาขา ตลอดจนให้การบริบาล (holistic care) ที่ประกอบด้วย การสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันปัญหาสุขภาพ การดูแลรักษาความเจ็บป่วยและการฟื้นฟูสุขภาพ รวมทั้ง ต้องเป็นผู้บริหารทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและด้วยความสุจริต ต้องเป็นผู้ที่ติดตามค้นคว้าวิทยาการ อย่างต่อเนื่องเพื่อยังความรู้และนำมาซึ่งความเจริญงอกงามและความทันสมัยแห่งวิชาชีพ

การสร้างแพทย์เฉพาะทางที่ดีในแต่ละสาขานั้น จำเป็นต้องอาศัยการฝึกอบรมที่เป็นระบบอย่างมี ขั้นตอน สถาบันฝึกอบรมต้องมีการประกันคุณภาพแห่งการฝึกอบรมนั้น รวมทั้งต้องได้รับการตรวจสอบจาก ราชวิทยาลัยที่ควบคุมดูแล เพื่อเป็นหลักประกันแก่สังคมว่า สามารถให้การฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางในสาขา นั้นอย่างมีคุณภาพ ยังประโยชน์ต่อผู้ป่วยและสังคมได้จริง

ตามข้อ ๒๕ (๓) แห่งข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตรเพื่อ แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้คณะอนุกรรมการฝึกอบรม และสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (อฝส.) ประเมินคุณภาพของโรงพยาบาลหรือ สถาบันฝึกอบรม ตามหลักเกณฑ์การประเมินสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านที่แพทยสภากำหนด เพื่อเสนอ ให้แพทยสภารับรองหรือยกเลิกการรับรอง โดยให้พิจารณาทบทวนทุก ๕ ปี

เพื่อให้การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานและคุณภาพการฝึกอบรมของแผนงานฝึกอบรมของสถาบัน ฝึกอบรมต่างๆ เป็นไปตามมาตรฐานสากล แพทยสภาจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อรับรอง มาตรฐานและคุณภาพการฝึกอบรมของแผนงานฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมฉบับนี้ขึ้น โดยอนุวัติตามเกณฑ์ มาตรฐานเวชบัณฑิตศึกษาของสหพันธ์แพทยศาสตรศึกษาโลกฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๘ และดัดแปรให้ เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ รวมทั้งเสนอผลการตรวจประเมินรับรองมาตรฐานและ คุณภาพการฝึกอบรมของแผนงานฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสาขาในสถาบันฝึกอบรมต่างๆ ให้แพทยสภา รับรองหรือยกเลิกการรับรอง ตามข้อ ๒๕ (๓) แห่งข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสือ อนุมัติและวุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ รวมทั้งการ รับรองเพื่อเปิดแผนการฝึกอบรม (ข้อ ๗ วรรค ๒ ประกาศแพทยสภา เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓. วิธีดำเนินการ

๓.๑ แพทยสภามอบหมายให้ราชวิทยาลัยต่างๆ รับผิดชอบดูแลการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ อฟส. สาขาต่างๆ ในการดำเนินการควบคุมกระบวนการฝึกอบรมเพื่อเป็นแพทย์เฉพาะทางสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ ในการตรวจประเมินแต่ละแผนงานฝึกอบรม ให้ราชวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายตาม ๓.๑ แต่งตั้ง คณะผู้ตรวจประเมินประกอบด้วย

ก) ผู้ตรวจประเมินหลัก ประกอบด้วยประธานและผู้ตรวจประเมิน จำนวนอย่างน้อยสองคน โดยอาจเป็นผู้ตรวจประเมินจากราชวิทยาลัยเดียวกันหรือต่างราชวิทยาลัยก็ได้ แต่ผู้ทำหน้าที่ประธานคณะผู้ตรวจประเมินต้องเป็นผู้ตรวจประเมินหลักจากราชวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลสาขานั้น ทั้งนี้ผู้ตรวจประเมินหลักต้องไม่เป็นบุคลากรของสถาบันฝึกอบรมที่ขอรับการตรวจประเมิน

ข) ผู้ตรวจประเมินร่วม จำนวนไม่เกินห้าคน โดยอาจเป็นผู้ตรวจประเมินจากราชวิทยาลัยเดียวกันหรือต่างราชวิทยาลัยก็ได้

ทั้งนี้ผู้ตรวจประเมินร่วมจะขอให้แพทยสภาแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจประเมินหลักได้ ผลการประเมินให้ใช้มติของผู้ตรวจประเมินหลักเท่านั้น

๓.๓ ภายหลังจากการตรวจประเมิน ให้แผนงานฝึกอบรมส่งหลักฐานของตัวบ่งชี้ตามมิติที่ยังขาดไปยังราชวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลสาขานั้น เพื่อส่งต่อให้คณะผู้ตรวจประเมินลงความเห็นผลการประเมินขั้นสุดท้าย

๓.๔ ให้ราชวิทยาลัยส่งผลการตรวจประเมินที่ผ่านการอนุมัติจากราชวิทยาลัยนั้นแล้ว ไปยังแพทยสภาเพื่อขอรับการรับรองตามข้อ ๒๕ (๓) แห่งข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับจากวันที่แผนงานฝึกอบรม (มคอ.๒) ดังกล่าวได้รับการอนุมัติ

๓.๕ เมื่อแพทยสภารับรองหรือยกเลิกการรับรองแผนงานฝึกอบรมใดแล้ว ให้เลขาธิการแพทยสภาแจ้งผลการรับรองหรือยกเลิกการรับรองเป็นทางการไปยังราชวิทยาลัยและสถาบันฝึกอบรมที่เกี่ยวข้อง โดยมีอายุการรับรองห้าปี

๔. องค์ประกอบมิติการประเมิน (ผนวก ข., ค. หรือ ง)

ประกอบด้วยหัวข้อการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานเวชบัณฑิตศึกษาของสหพันธ์แพทยศาสตรศึกษาโลก ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๘ (Postgraduate Medical Education WFME Global Standards for Quality Improvement: the 2015 Revision) ที่ดัดแปลงให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ดังต่อไปนี้

- ๔.๑ พันธกิจและผลสัมฤทธิ์ (Mission and Outcomes)
- ๔.๒ แผนการฝึกอบรม/หลักสูตรการฝึกอบรม (Educational Programme)
- ๔.๓ การประเมินผู้รับการฝึกอบรม (Assessment of Trainees)
- ๔.๔ ผู้รับการฝึกอบรม (Trainees)
- ๔.๕ อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม (Trainers)
- ๔.๖ ทรัพยากรทางการศึกษา (Educational Resources)

- ๔.๗ การประเมินหลักสูตร (Programme Evaluation)
- ๔.๘ การบริหารกิจการและธุรการ (Governance and Administration)
- ๔.๙ การทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous renewal)

๕. วิธีการตรวจประเมิน

๕.๑ สถาบันฝึกอบรมประสงค์จะขอรับการตรวจประเมินแผนงานฝึกอบรมสาขาใด ให้ส่งรายงานการประเมินตนเอง (self assessment report: SAR) ประกอบด้วยองค์ประกอบตามมติการประเมินในข้อ ๔ พร้อมกับข้อมูลสังเขปขององค์กร (organization profile) และแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร ไปยังราชวิทยาลัยที่กำกับดูแลการฝึกอบรมสาขานั้น

๕.๒ ราชวิทยาลัยส่งรายงานการประเมินตนเองและข้อมูลตาม ๕.๑ ให้แก่ผู้ตรวจประเมินหลักและผู้ตรวจประเมินร่วม เพื่อตรวจสอบและประเมินเบื้องต้นแล้วกำหนดการตรวจประเมินที่สถาบันฝึกอบรมเมื่อเห็นพ้องกันว่าข้อมูลรายงานและหลักฐานแสดงในแต่ละดัชนี ทั้งดัชนีพื้นฐาน (basic requirement) และดัชนีพัฒนาคุณภาพ (quality improvement) ที่ส่งมาให้นั้นมีความพร้อมเพียงพอต่อการรับการตรวจประเมินที่สถาบันฝึกอบรม

๕.๓ ในการตรวจประเมินที่สถาบันฝึกอบรม ให้คณะผู้ตรวจประเมินสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานฝึกอบรม อาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรม แพทย์ผู้รับการฝึกอบรม ผู้บริหาร รวมทั้งนิสิต/นักศึกษา แพทย์ พยาบาล และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนตรวจเยี่ยมสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติงานบริหารเวชกรรม (เช่น หอผู้ป่วย ห้องตรวจ ห้องผ่าตัด) และปัจจัยอื่นที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกอบรม (เช่น ห้องปฏิบัติการ ห้องประชุม ห้องสมุด) โดยใช้เวลาดำเนินการ ๒ - ๓ วัน

๕.๔ จากข้อมูลรายงานและหลักฐานแสดงในแต่ละดัชนีมาตรฐาน ให้คณะผู้ตรวจประเมินลงความเห็นเป็นผลการประเมิน โดยแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

- ก) ผ่าน
- ข) ไม่ผ่าน
- ค) ยังไม่รับรอง (อยู่ระหว่างการพัฒนา) โดยให้สถาบันฝึกอบรมพัฒนาข้อมูลเพื่อรับการประเมินผลขั้นสุดท้าย

ทั้งนี้ให้คณะผู้ตรวจประเมินให้ข้อมูลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแผนงานฝึกอบรมนั้นแก่สถาบันฝึกอบรมเมื่อเสร็จสิ้นการตรวจประเมินด้วย

๕.๕ ให้คณะผู้ตรวจประเมินหลักสรุปผลการประเมินแต่ละขั้นตอนส่งให้ ราชวิทยาลัยและ อ.ผส. เพื่อพิจารณา และเมื่อผลการตรวจประเมินขั้นตอนสุดท้ายได้รับการอนุมัติแล้ว ให้รายงานและส่งผลการตรวจประเมินขั้นตอนสุดท้ายดังกล่าวไปยังแพทย์สภาเพื่อพิจารณาให้การรับรองหรือยกเลิกการรับรองแผนงานฝึกอบรมนั้น ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับจากวันที่แผนงานฝึกอบรม (มคอ.๒) ดังกล่าวได้รับการอนุมัติ

๕.๖ เมื่อแพทย์สภารับรองหรือยกเลิกการรับรองแผนงานฝึกอบรมใดแล้ว เลขธิการแพทย์สภาจะแจ้งผลให้ราชวิทยาลัยและสถาบันฝึกอบรมนั้นทราบภายใน ๒ เดือนนับแต่วันที่แพทย์สภามีมติดังกล่าว

๖. ค่าใช้จ่ายในการตรวจประเมิน

๖.๑ ให้สถาบันฝึกอบรมที่ขอรับการตรวจประเมินแผนงานฝึกอบรมแต่ละแผน รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการตรวจประเมิน ดังนี้

ก) ค่าธรรมเนียมการตรวจประเมินและรับรองแผนงานฝึกอบรมตามที่แพทยสภากำหนด จำนวน ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน) โดยให้ราชวิทยาลัยที่กำกับดูแลการฝึกอบรมสาขานั้นเรียกเก็บจากสถาบันฝึกอบรม แล้วให้ราชวิทยาลัยนำส่งค่าธรรมเนียมดังกล่าวให้แก่แพทยสภาพร้อมการส่งผลการตรวจประเมินขั้นตอนสุดท้ายเพื่อขอให้แพทยสภารับรองหรือยกเลิกการรับรองแผนงานฝึกอบรมนั้น

ข) ค่าใช้จ่ายของผู้ตรวจประเมินหลัก ประกอบด้วย

(๑) ค่าเดินทางตามที่จ่ายจริง โดยรถยนต์โดยสารและ/หรือเครื่องบินชั้นประหยัด

(๒) ค่าเบี้ยเลี้ยงผู้ตรวจประเมินหลักคนละ ๒,๐๐๐ บาทต่อวัน

(๓) ค่าที่พักตามที่จ่ายจริง

๗. คุณสมบัติของผู้ตรวจประเมินหลัก

- ๑ เป็นผู้ที่ผ่านการเป็นผู้ตรวจประเมินร่วมในการตรวจประเมินแผนงานฝึกอบรมไม่น้อยกว่าสองครั้ง
- ๒ เป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมการเป็นผู้ตรวจประเมินคุณภาพสถาบันของแพทยสภา
- ๓ เป็นผู้มีความเข้าใจแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตรของแผนงานฝึกอบรมที่ตรวจประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานเวชบัณฑิตศึกษาของสหพันธ์แพทยศาสตรศึกษาโลกฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่แพทยสภารับรองแล้ว
- ๔ เป็นสมาชิกของราชวิทยาลัยนั้นๆ
แพทยสภาแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวเป็นผู้ตรวจประเมินหลักโดยมีอายุห้าปีและให้ต่ออายุได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่แพทยสภากำหนด